

Jaarverslag 2018 VWG Texel

1. Algemeen

Inleiding

In dit verslag maken we melding van onze activiteiten als Vogelwerkgroep Texel in 2018. Net als de voorgaande jaren proberen we het gezamenlijk genieten van de vogels op Texel te bevorderen door het houden van excursies en lezingen en door het faciliteren van vogelkijkpunten. Daarnaast is vogelbescherming een belangrijke doelstelling van de VWG. Steeds als we zien dat er bedreigingen zijn of zouden kunnen komen, (re)ageren we. Met dit doel voor ogen hebben we zitting in een aantal overlegorganen. Ook in het veld zijn we daarmee actief; denk aan de oeverwaluwwand en het afzetten van kolonies van strandbroeders. Een belangrijke pijler voor bescherming is studie, zoals het ringen van vogels in de Korverskooi, broedvogelinventarisaties en tellingen.

Bestuur

Samenstelling

Tot ons grote verdriet overleed Giel Witte in dit verslagjaar. Giel was een belangrijk en langdurig lid van onze Vogelwerkgroep. Vanwege zijn ziekte had Giel zich al in het voorjaar van 2018 als actief bestuurslid teruggetrokken. Hij overleed op 17 juli 2018. Giel nam een belangrijke plaats in binnen het bestuur. Hij was de voornaamste excursieleider, maar ook het onderhoud van de vogelkijkhutten lag in zijn handen. De weidevogelbescherming was hem goed toevertrouwd. Daarnaast was hij contactpersoon naar de Lieuw toe. De Vogelwerkgroep zal hem zeer missen.

Het bestuur bestond verder in 2018 uit dezelfde bestuursleden als in 2017. In de ALV-vergadering zijn Giel Witte en Lieuwe Dijkse als bestuurslid afgetreden. Marcel is weer als bestuurslid gekozen, Giel had zich niet beschikbaar gesteld. Er hebben zich geen andere kandidaten gemeld, waardoor er inmiddels twee vacatures bestaan. Binnen het bestuur heeft een nieuwe taakverdeling plaats gevonden.

Onderwerpen

Het bestuur heeft in 2018 7x vergaderd. De belangrijkste onderwerpen in 2017 waren:

- Eind 2017 zijn op initiatief van het Nationaal Park en het Vogelinformatiecentrum drie discussieavonden gehouden met als doel de samenwerking tussen de agrariërs en de vogelaars op Texel te bevorderen. Hieraan hebben verschillende bestuursleden deelgenomen. Als resultaat van deze discussies is een tweetal werkgroepen opgericht: de Werkgroep Weidevogels en de Ganzenwerkgroep. Aan de eerste werkgroep heeft Giel nog meegedaan, aan de tweede in eerste instantie Han Brezet, daarna Adriaan Dijkse. De eerste werkgroep heeft tot een Werkplan geleid, dat door de gemeenteraad is aangenomen. De tweede werkgroep is slechts een of twee keer bij elkaar geweest en heeft geen resultaat opgeleverd.
- In maart heeft het bestuur een persbericht uitgebracht waarin stelling is genomen tegen twee besluiten van de gemeenteraad: het schrappen van een passage van het CBS in de Beleidsnotitie Natuur en Landschap 2018, waarin de achteruitgang van de weidevogels in verband wordt gebracht met schaalvergroting en intensivering van de landbouw, en het besluit waarbij die achteruitgang op Texel eenzijdig werd toegeschreven aan de Zwarte Kraai, de Bruine Kiekendief, de Buizerd, de gans, de meeuw, de rat en de (verwilderde) kat. Dit bericht heeft onder meer opgeleverd dat een tweetal bestuursleden een gesprek hebben gevoerd met Mariet Roeper (Plassendaal), bestuurslid van de LTO.

Dit was zonder meer een positief gesprek, waarbij over en weer de standpunten verduidelijkt zijn. Afsproken is dat Mariet voor de VWG als contactpersoon binnen LTO zal optreden. Daarnaast is binnen het bestuur afsproken dat we met de voorzitters van alle fracties binnen de gemeenteraad gaan praten, met name om hun kennis van en begrip voor de vogels op Texel op te frissen.

- In het voorjaar 2018 is begonnen met het dijkverzwarringsproject langs de Waddenkust. Dit project bereikte de locatie Wagejot op het moment dat de Grote Sterns zich, net als in voorgaande jaren, wilden gaan vestigen. Een wel zeer ongelukkig tijdstip en een complexe zaak, waarbij veel partijen (provincie, Boskalis, Hoogheemraadschap, gemeente en Vogelbescherming Nederland) betrokken waren. Vogelbescherming Nederland heeft op een gegeven ogenblik de provincie verzocht het werk stil te leggen, maar aan dit verzoek werd niet voldaan. Ook de rechter heeft het verzoek om een voorlopige voorziening (opschorten van de werkzaamheden) op 31 mei afgewezen. Uiteindelijk viel de onrust onder de kolonie erg mee en hebben er ook in 2018 veel Grote Sterns gebroed op deze locatie. Een voordeel van deze situatie was wel, dat de bescherming van de vogels een belangrijker plek in het dijkverzwarringsproject heeft gekregen.
- In het voorjaar is met Marc Plomp van het Vogelinformatiecentrum gesproken over de bijdrage die de VWG zou gaan leveren aan het Vogelfestival in mei. De VWG heeft op verschillende manieren aan het festival meegedaan, zoals het bemensen van een stand, het leiden van excursies, het geven van voorlichting in de Koekoek.
- Het bestuur heeft een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de MTB-route op het eiland, in de hoop dat het fietsen op informele paden zou verminderen.
- Er is aandacht geweest voor de Steiger in de Cocksdorp, waar leden van de VWG zich grote zorgen over maken. Er is nog geen moment gekomen waarop de VWG bezwaar zou kunnen aantekenen tegen deze steiger.
- Er is op grond van wet- en regelgeving een privacyreglement opgesteld en gepubliceerd op de website.

Ledenbestand

Het ledenbestand telde in 2018 rond de 376 leden. Hiervan waren er 345 betalende leden. Op Texel waren dat er 224.

Externe vertegenwoordiging

Adriaan Dijkse vertegenwoordigde de VWG in het bestuur van het Nationaal Park Duinen van Texel. Marc Plomp vertegenwoordigde de VWG in de adviesgroep BOR.

Giel Witte was Wetlandwacht bij Vogelbescherming en weidevogelbeschermingscoördinator (ook bij de ANV De Lieuw). Zijn plaats is door Adriaan Dijkse overgenomen.

Marcel Wijnalda en Lieuwe Dijkse vertegenwoordigden de VWG als bestuursleden van de Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland

Lieuwe Dijkse vertegenwoordigde de VWG in het overleg met de Werkgemeenschap Komberging Eierlands Gat.

Han Brezet vertegenwoordigde het bestuur VWG in het bestuur van de Stichting Vogeleiland.

In wisselende samenstelling heeft het bestuur deelgenomen aan vergaderingen, klankbordavonden en excursies m.b.t. herinrichting Polder Waal en Burg, natuurontwikkeling in de Hanenplas, dijkverzwaringen oostkust en aanleg Prins Hendrikpolder Zanddijk

Financiën

Verwezen wordt naar de Jaarrekening 2018 en de toelichting daarop.

2. Activiteiten

Skor

De redactie bestond weer uit Resi Kompier, Cor Smit, Edzard van Abs en Lieuwe Dijkse. Er werden 4 nummers met een wisselend aantal pagina's uitgebracht. Daarbij werd geprobeerd een gevarieerde inhoud te bieden. Dat is ook wel gelukt; waarbij opgemerkt dat de redactie natuurlijk afhankelijk is van wat de leden aanbieden. De redactie heeft ook zijn best gedaan het blad typografisch mooi te maken, door bijvoorbeeld een eenduidig gebruik van quotes en cursief, gelijke lijndikten in tabellen etc. , etc. Met de verhuizing van Edzard naar Drenthe, zoekt de redactie versterking met iemand die vaardig is met het programma Adobe Indesign. In 2018 is wel contact gelegd met de mensen van Natuurtijdschriften.nl maar tot het uploaden van onze digitale versie van De Skor is het nog niet gekomen. Gestreefd wordt dat in 2019 te realiseren.

Een woord van dank is op zijn plaats aan alle mensen die kopij leverden en vooral aan René Pop, die altijd goede vogelfoto's voor ons beschikbaar had.

Vogels op Texel, Jaaroverzicht 2017

Van 1997 t/m 2016 heeft de VWG jaarlijks een Ornithologisch Jaarverslag samengesteld en uitgegeven. In 2017 is de reeks onveranderd voortgezet, zij het onder een andere naam: Vogels op Texel, jaaroverzicht 2017. De nieuwe naam dekt naar ons idee de inhoud beter en neemt misschien de suggestie weg dat het om een jaarverslag gaat van een vereniging, met activiteiten, een overzicht van de financiën e.d.

Dit jaar vormden Laura Kooistra en Jacques de Raad de redactie. Zij zijn redacteuren van het enige jaren geleden verschenen boek 'Texel is anders', dus hebben de nodige ervaring met dit werk. Met ten minste 16 andere leden van de VWG slaagden zij er in het jaaroverzicht weer keurig op tijd klaar te hebben.

Het Jaaroverzicht 2017 werd zoals gebruikelijk gratis beschikbaar gesteld aan de leden. Bovendien was het te koop voor € 10,- bij de Texelse boekhandels, het Vogelinformatiecentrum, Ecomare en de VVV. Aan de Texelse en Noord-Hollandse pers is het gratis gestuurd met de bedoeling (en de hoop) dat er op andere plaatsen aandacht aan de uitgave besteed zou worden. Ook kreeg een 10-tal organisaties en instellingen op het eiland (zoals Gemeente Texel, Nationaal Park Duinen van Texel, SBB, NM etc.) een gratis ex. De aandacht en publicaties die buiten onze vereniging aan deze toch unieke uitgave besteed werden, viel ons helaas tegen. Toch verkochten we ca. 200 ex (en nog 12 van oudere jaargangen). Daardoor konden we besluiten ook een Jaarverslag Vogels op Texel 2018 te maken.

Koekoek!

Elsemie Heins heeft maandelijks De Koekoek! uitgebracht met aankondigingen van activiteiten, zoals de lezingen en de excursies. In de loop van het jaar is dit door Lieuwe Dijkse overgenomen.

Website en Facebook.

Marian Hendriks en Hans Verdaat hielden de links naar Facebook bij en Lieuwe Dijkse vulde met enige regelmaat de agenda en een nieuwsrubriek aan.

Door het vertrek van Hans Verdaat bestaat voor de website nog steeds de vacature voor een enthousiaste webmaster die de site een uplift kan geven.

Twitter

Op dit moment hebben wij via Twitter maar liefst 1066 volgers. Deze bevinden zich ook in het

buitenland. In 2018 hebben we tientallen tweets verstuurd, die vrijwel allen aan Texelse vogels zijn gerelateerd. De groei qua volgers is er nu wel uit: er komen slechts enkele per maand bij. Andersom komt er veel nieuws onze kant op door de 541 twitteraars die wij volgen. Als het relevant genoeg is, wordt dit geretweet. Dus...als iemand nog zinnig nieuws heeft over verwante zaken aan Texelse Vogels...twitter maar door aan Marcel.

Radio Texel

Evenals in vorige jaren heeft Klaas de Jong, geassisteerd door Lieuwe Dijkse, de 4-wekelijkse uitzending van Natuurwijzer vogels verzorgd. Soms werd geruild met de andere thema's uit de Natuurwijzer, te weten milieu, zee en planten, zodat niet altijd het geagendeerde schema kon worden aangehouden. Na 35 jaar wordt in 2019 gezocht naar een verbreding van het concept, bijvoorbeeld door het bij de uitzendingen betrekken van instellingen als Nioz, Ecomare, de terreinbeheerders Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, etc. Indien dit niet lukt wordt de Natuurwijzer mogelijk beëindigd. Natuurwijzer is te beluisteren op FM 106.1 en via de kabel op 98.5. Tevens is een live stream beschikbaar via de website: <https://www.radiotexel.nl/stream.htm>. Het programma wordt herhaald op dinsdagavond 18.00 uur.

Excursies

In 2018 zijn 8 excursies gehouden, waaronder weer een aantal 'traditionele', zoals de Waal en Burg excursie op 2^e Paasdag, een avondexcursie naar de balts van de Houtsnippen, zomerwandelingen langs het wad en een avondexcursie in het kader van de Nacht van de nacht langs de Mokbaai. Bijzonder is dat tijdens deze laatste excursie een nieuwe diersoort voor Nederland werd ontdekt. Weliswaar geen vogel maar toch het vermelden waard: een lichtgevend wormpje van enkele cm groot, de Fosforworm. Natuurlijk was er de Oudjaars-excursie in De Slufter en er werd op 19 mei weer eens een vroeg-vogelwandeling in de Dennen gehouden. De excursies zijn door het wegvallen van Giel overgenomen door Bob Loos, Adriaan Dijkse en Hans Witte. Van elke excursie maken we een verslagje en tellen we het aantal deelnemers. Deze liggen meestal tussen de 15 en 25 leden. De leden van de VWG doen kosteloos aan de excursies mee, niet-leden betalen € 5, -.

Lezingen en andere activiteiten

In 2018 hebben de volgende lezingen en activiteiten plaats gevonden:

- op 11 januari heeft Cor Huygens een lezing gehouden over kraanvogels;
- op 16 februari werd de Bonte Avond gehouden
- op 1 maart heeft Arjan Dwarsluis een lezing gehouden over wereldrecord een jaar vogels kijken
- op 28 maart vond de ALV plaats
- op 16 mei hebben Ed Buijsman en Leopold Mardik een lezing gehouden over de Grote Sterns.

Waddenvogelfestival (mei)

Ter ondersteuning van het Vogelfestival, georganiseerd door het Vogelinformatiecentrum hebben we de stand bij De Geul bemenst.

Vogelkijkhutten (de Huttenclub)

Deze afdeling van de Vogelwerkgroep, onder leiding van Giel Witte, onderhoudt de kijkhutten en schermen op Texel. In totaal zijn er 2 hutten en 5 schermen te onderhouden. De plek van Giel is nog niet door iemand overgenomen.

Wad- en watervogeltellingen in 2018

In 2018 werden wadvogeltellingen uitgevoerd in januari, mei, augustus, september en november. De geplande telling van maart werd door Sovon enkele dagen voor de teldatum geschrapt vanwege de verwachte slechte weersomstandigheden en hoge waterstanden. De resultaten van de tellingen zullen, kort samengevat, worden gepubliceerd in één van de komende nummers van de Skor. De resultaten zijn ook gebruikt voor het samenstellen van Vogels op Texel 2018, het voormalige Ornithologische Jaarverslag. Uiteraard zijn ook dit jaar de resultaten van de tellingen weer opgenomen in de database van Sovon en gebruikt voor de verslaglegging van Sovon die wordt verzonden aan tellers, wetenschappers en beleidsambtenaren. De vaste tellers ontvangen elk jaar een exemplaar van deze interessante en fraai uitgevoerde rapportage.

Helaas overleed er in 2018 weer een trouwe en gepassioneerde teller: Giel Witte. Giel telde in januari nog in zijn vaste telgebied (de Hors), zoals hij dat vanaf 1980 bijna altijd had gedaan. Het is nog steeds niet eenvoudig om tijdens de tellingen alle deelgebieden geteld te krijgen. Vaak moest door tellers, die al een deelgebied geteld hadden, worden bijgesprongen om alle deelgebieden geteld te krijgen. Nieuwe tellers zijn dan ook nog steeds zeer welkom! Dit geldt in het bijzonder voor de Hors: na het wegvallen van Giel hebben we dringend behoefte aan een nieuwe teller voor dit uitdagende en fantastische telgebied. Liefhebbers kunnen zich aanmelden bij de coördinator, Cor Smit.

Aan de tellingen in 2018 werd meegewerkt door de volgende waarnemers: Jan-Willem Bakker, Marije Binsbergen, Roeland Bom, Dennis Boon, Maarten-Jan Boon, Gerrit Boot, Peggy Booy, Bert Brinkman, Kees Camphuysen, Anja Cervenc, Jenny Cremer, Jan van Dijk, Adriaan Dijkse, Lieuwe Dijkse, Pieter Duin, Bruno Ens, Wilma Fontein, Rob Hammer, Laurens van Kooten, Jarne Kompier, Kees & Anneriet Kuip, Bob Loos, Dirk Maas, Jaap & Els van der Meer, Luc de Monte, Floris Mulder, Gerard Nieuwland, Dick Schermer, Cor Smit, Henry Soyer, Bernard Spaans, Dirk Tanger, Marian Timmer, Niels Ultzen, André van der Vliet, Giel Witte en Hans Witte.

Ganzen- en zwanentellingen

Er werd zes keer geteld: op 18 februari, 18 maart, 16 april, 4 mei, 14 oktober en 16 december. De telling op 16 december is mislukt omdat het erg mistig was maar 2 dagen later zijn alleen de Rotganzen op het eiland nog wel geteld (door 2 tellers). Er werd altijd op zondagen geteld en rond hoogwater. Tijdens de tellingen in april en mei werden alleen de Brand- en Rotganzen geteld. Deze 2 tellingen werden uitgevoerd door slechts 3 tellers vanwege het beperkte voorkomen van deze soorten op Texel in april en mei. Aan de overige tellingen deden 10 tot 12 tellers mee.

De resultaten van deze tellingen geven, samen met de door Cor Smit georganiseerde wad- en watervogeltellingen een mooi beeld van het aantalsverloop van de ganzen en zwanen op Texel gedurende het winterhalfjaar. De resultaten worden o.a. gepubliceerd in de VWG-uitgave "Vogels op Texel, jaaroverzicht 2018" en werden ingevoerd in de landelijke Sovon-database met watervogeltellingen.

De volgende 15 personen hebben in 2018 één of meer keren aan deze tellingen meegedaan: Marije Binsbergen, Adriaan Dijkse, Lieuwe Dijkse, Anja Cervenc, Jenny Cremer, Bruno Ens, Rob Hammer, Jarne Kompier, Laurens van Kooten, Kees Kuip, Mardik Leopold, Dirk Maas, Dick Schermer, Cor Smit en Bernard Spaans.

Met uitzondering van de Brand- en Rotganzentellingen was het altijd moeilijk voldoende tellers op de been te krijgen. De groep van potentiële tellers bestaat momenteel uit 20 personen waarvan altijd een deel niet aanwezig is op het eiland of niet kan tellen vanwege andere verplichtingen. Meer

tellers zou daarom erg wenselijk zijn! Zou je wel met deze tellingen mee willen doen: geef je op bij Bernard Spaans.

Broedvogelinventarisaties voor Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten in 2018

Langzaam maar zeker neemt het aantal vrijwilligers dat het leuk vindt om natuurgebiedjes te inventariseren af. Jammer want deze gegevens kunnen gebruikt worden door de beheerders om te controleren of het wel goed gaat met de natuur in hun gebiedjes. Bovendien hebben wij als VWG er iets aan voor ons archief en bij de samenstelling van het Jaarverslag Vogels van Texel.

Geteld werden: Kwelder van de Joost Dourleinkazerne, de Petten en 't Stoar, de Oude Molenkolk, Ruige Hoek, Waalenburgerdijkje, een groot deel van de Staatsbossen incl. Ploegelanden, Alloo, Westerduinen en Bleekersvallei, Duinpark, Seetingsnollen, Korverskooi, Ottersaat, Wagejot en Utopia. In de laatste drie gebieden werd alleen een aantal geselecteerde soorten geteld.

Het verzamelen van aantallen van strandbroeders (de plevieren en Dwergstern) en Oeverzwaluwen gebeurde dit jaar veel meer ad-hoc en door 'vrije nieuwsgaring'. Giel Witte werd hier vreselijk gemist.

Gelukkig slaagden we er wel in de Huiszwaluwentelling rond te krijgen. Het zou ook wat zijn als het ons in het Jaar van de Huiszwaluw niet gelukt zou zijn! In de Skor werd er al verslag over gedaan. Helaas waren er wat minder nesten dan in 2017. Maar ups-and-downs zijn gewoon in de natuur. Het totaal aantal tellers in 2018 kwam uit op ten minste 14 leden (in 2017: 18).

Uiteraard werd ook een flink aantal losse gegevens ontvangen of verzameld vanaf Waarneming.nl.

Voor een goed overzicht van de ontwikkelingen van de vogelstand blijven die onontbeerlijk.

Met Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer was en is er zoals gebruikelijk contact, o.a. over de aanpak dit jaar.

Ringgroep Korverskooi

De activiteiten van de ringgroep Korverskooi omvatten zoals elk jaar weer het inventariseren van het gebied op broedvogels, het gebruiksklaar maken van het gebied, het plaatsen en opruimen van de netten, het invoeren van ringgegevens in bestanden enz.

Van 14 april tot en met 1 augustus werd t.b.v. het **CES-project** weer gedurende 12 dagen gevangen. In de vijfentwintig jaar dat we aan dit internationale project meedoen, hebben we weer, ondanks vakanties enz. het aantal verplichte vangdagen kunnen volbrengen. Dit jaar vingden we 205 stuks nieuwe vogels, minder dan we gemiddeld per CES-jaar vangen. Het aantal van 186 terug gevangen vogels kwam overeen met het aantal in voorgaande jaren. We konden het project voltooien met 4 ringvergunninghouders, waardoor we wat makkelijker een ringrooster konden maken.

In de periode van 2 augustus tot 27 november werd er tijdens de **najaarstrek** gevangen door 5 ringvergunninghouders en een tiental assistenten. Doordat er minder regendagen en dagen met te veel wind waren hebben we vaker en langer kunnen vangen dan in vorige jaren. Samen met het CES-project hebben we het afgelopen jaar gedurende 93 dagen (452 uren) gevangen, veel meer dan in het jaar ervoor. Toen vingden we gedurende 82 dagen (403 uren). Er werden 3.514 vogels van een ring voorzien (waarde ringen € 661, =). Dus wat meer gevangen dan vorig jaar toen er 3.338 vogels werden geringd. Er werden 936 vogels terug gevangen, meer dan de 839 stuks in 2017. De kosten van de gebruikte waren maar iets hoger dan die van vorig jaar, omdat de prijs van de ringen hetzelfde is gebleven.

De ringwerkzaamheden werden dit jaar uitgevoerd door verschillende leden van de Vogelwerkgroep. Op dit moment beschikken we nog steeds over 5 ringgemachtigden (Anja Cervencl, Kees Oosterbeek,

Cor Smit, Dick Schermer en Mart Zijm). Doordat enkelen vanwege hun werkgever, vakanties of om andere reden niet gedurende de hele periode konden helpen, werd vooral in een deel van de herfst het vangen door eigenlijk te weinig ringers gedaan. Over belangstelling ten aanzien van hulp bij het ringen hadden we niet te klagen, op diverse leden konden we een beroep doen om te helpen.

Ook verzorgde Hans Witte dit jaar weer het doorgeven van alle vangsten en verdere gegevens op **Trektellen.nl**

In de **Skor** werd 2 keer een verslag of onderzoeksresultaat gepresenteerd door Mart Zijm.

Weidevogelbescherming

In 2018 hadden we niemand om Giel te vervangen als coördinator vrijwilligers weidevogelbescherming en ook geen direct contact meer met de ANV De Lieuw. Ad-hoc is dit laatste door enkele bestuursleden overgenomen, maar er is nog geen oplossing gevonden.

Nestkastonderzoek in De Dennen

Geen verslag ontvangen.